

Sporočilo

o XVII. odborovi skupščini Matice slovenske.

v Ljubljani 1. avgusta 1870. l.

(Dalje.)

Odsek za izdavanje knjig je prav po tem nasvetu ravnal in rokopis poslal prvemu praškemu društvu Gabelsbergerjevih stenografov. Došel nam je odgovor 16. listopada 1869. leta, ki se glasí tako-le:

„Oznanovaje Vam, da smo prejeli Vaš častiti dopis s priloženim rokopisom „o slovenski stenografiji“, Vam ob enem zdelimo, da je naše društvo po želji „slovenske Matice“ že začelo reševati zaupno mu nalogo.

Delo je bilo namreč takoj po mesečnem zboru, ki je bil 4. listopada t. l., oddano odseku s 5 členov obstoječemu, v katerem so 3 gg. filologi, pomnožen od dveh udov društva, ki sta prostovoljno pristopila.

Podpisano vodstvo Vam je v stani podati prijetno vest, da je odsek jako pridno v svojem delu napredoval, da pa naglost ne bo škodila temeljitosti, s katero se reč preiskava.

Po dozdanjem posvetovanji dotičnega odseka se je sklenilo:

1. da bo podan slavni Matici v posebnem dopisu razsodek poslanega spisa;
2. da se sl. Matica naprosi, ka bi posredila izročiti g. avtorju onega rokopisa obširno kritiko njegovega dela, ki bo obsegla mimo odkritega naštevanja napak, ki se v rokopisu nahajajo, tudi nekatere opomine, po katem načinu bi g. spisovatelj svoj tesnopis ne le za prakso sposobnejšo napravil, ampak z ožjim soglasjem s tesnopisom českim k zblizenji slovanskih narodov vsaj na tem polji nekoliko pripomogel.

Nikakor se ne domišljujemo, da je naše delo („Těsnopis český“) popolnoma ter bi ga hoteli usiliti vsem slovanskim narodom, da bi se brezizjemno in nezmenjeno prevzelo; — toliko pa moremo reči, da se je že v prvih začetkih delovanja v tem odboru (še pred sestavljanjem prve izdaje „Těsnopisu českého“ l. 1863.) gledalo na posebnosti slovanskih jezikov naproti nemškemu sploh, in da se je le na zakladu pravil, ki veljajo za slovanske jezike v obče, nekoliko potrebnega spremenilo na Gabelsbergerjevi sistemi. In da ta temelja našega društva, ki so bila že takrat spoznana v resnici pa v „Tesnopisu českem“ niso bila porabljena, niso sami teoretični načrti, dokazali so izvrstni prevodi naše sestave v jezik slovaški (g. prof. Černy), polski (Polinski) ter tudi v jezik ruski (od enega uda našega društva), ki so bile vseskozi le s porabo teh zakladov mogoče storiti jih sposobne za praktična načela. Ni nam mogoče naštevati posamesne temelje, ker si pridržimo storiti to v posebnem dopisu gosp. pisatelju — morda naše vzroke uzna ter dovoli k nekterim zmenom v svoji sestavi.“

20. novembra 1869. leta smo to pismo poslali g. Hafnerju s prošnjo, naj blagovoli naznaniti nam, ali se vjema z načeli prvega praškega spolka.

Gosp. Hafner nam je 18. decembra 1869. leta odgovoril to-le: „Z veseljem se zopet poprimem tega dela in ga bom po prijatem rokopisu mislim dokončal v treh mesecih. Pregledal bom ta čas tudi stenografije drugih slovanskih jezikov in popravil in v soglasje spravil, kolikor bo mogoče, toda ne na škodo posebnosti slovenskega jezika. Gledé na način dopovedovanja mislim, da se bo moglo delo dati tudi kteremu izurjenemu Slovencu, da se predela in popravi, ker sem v tej zadevi premalo vaje pisati brez pogrěškov

in napak. Kar vaje zadeva, ktere bi se mogle knjigi dodati, nabral bom iz znanih dobrih slovenskih pisateljev, kar je posebno pristojnega za ta namen“.

Na to smo slavn. spolku 24. decembra 1869. leta srčno zahvalo izrekli, da je blagovoli tako resno poprijeti se slovenske stenografije, ter mu naznanili g. Hafnerjev odgovor, da hoče po svoji moči skušati ustreči razsodku sl. spolka.

„Sodraško bralno društvo je prosilo Maticinih knjig; in bile so mu podarjene.

Po vsem tem se stavi predlog: „Naj slavni odbor blagovoli odobriti, da smo v zvezo književne vzajemnosti stopili z „občestvom sv. Vasilija Vélikega v Ungvaru“ in s prvim praškim spolkom Gabelsbergerjevih stenografov in da smo sodraškemu bralnemu društvu podarili knjige“. (Odbor odobri to ravnanje.)

Za knjige, ki so bile po odborovem sklepu podarjene, izrekujejo Matici zahvalo:

- a) državna pravdnija v Ljubljani;
- b) katoliška družba v Ljubljani;
- c) g. Neuber, polkovnik Kuhn-ovega (kranjskega) polka št. 17., in
- d) bralno društvo v Sodražici.

Gosp. Šimen Janežič je poročajočega tajnika prosil, sl. odboru staviti predlog: naj bi blagovoli privoliti, da bi Evgen Janežič, sin ranjcega profesorja in Matic. odbornika Antona Janežiča, ki je ustanovnino popolnoma doplačal, v spomin zaslug svojega slavnega očeta in v lastno spodbudo dobival Maticine knjige, to je namesto očeta stopil v vrsto ustanovnikov“. Naj sl. odbor sklene o tej prošnji. (Odbor soglasno pritrdi temu predlogu).

(Dalje prihodnjič.)

V prežalostni spomin smrti
dr. Lovro Tomanove.

Če hud vihar na morji tam razsaja,
I val za valom strašno se dviguje,
Zastonj mornar z vetrovi se bojuje,
Pogub, nemir zdaj barko mu navdaja.

I ko na nebu zopet zarja vzhaja,
Vodeni grob mornarjev razsvetljuje,
Razbito barko, ki na njem žaluje
Brez upanja rešitve, brez čuvaja.

Nesrečna barka si Slovenija mila!
Žaluj, solze grenkotne zopet toči
Na zgodnji grob prezvestega ti sina.

Saj vedno čez vse draga si mu bila,
Za blagor tvoj v ljubezni se je vroči
Boril vse dni presrečno, domovina!

Poženčan.

Dopisi.

V Gorici 18. avgusta. *) — Imamo ga tedaj deželnega glavarja grofa Coronini-a. Imamo pa tudi namestnika glavarjevega — dr. Pajerja! Coronini-a smo pričakovali; o Pajerji se je koj po volitvah tudi govorilo, a mi Slovenci nismo hoteli verjeti, da vlada tudi podpredsednika izmed Lahov izbere; pričakovali smo, da bo Winkler ali Gorjup podglavar. Celó Lahom se zdi to preziranje Slovencev čudno; mi pa to imenujemo naravnost krivico. Skoz celi dve prvi dôbi sta bila predsednik in podpredsednik

*) Obljuba dobro došla!